

Landstingsfullmäktige

Revisionsberättelse för Jämtlands läns landsting år 2007 Org. nr 232 100 - 0214

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat verksamheten under år 2007 inom landstingsstyrelsen, patientnämnden och fullmäktigeberedningarna för Folkhälsa, livsmiljö och kultur, Vård och rehabilitering samt Demokrati och länsutveckling. Vidare har vi granskat verksamheten inom den gemensamma nämnden mellan Jämtlands läns landsting och länets kommuner avseende samordnad upphandling, lagerhållning och distribution av sjukvårdsprodukter samt verksamheten inom den gemensamma nämnden mellan landstinget och Strömsunds kommun avseende Närvård Frostviken. Vi har även genom lekmanarevisorerna och de förtroendevalda revisorerna granskat verksamheten under det gångna året i företagen Länstrafiken i Jämtlands län AB, ALMI Företagspartner Jämtland AB, Landstingsbostäder i Jämtland AB och Stiftelsen Jämtlands läns Museum.

Styrelser, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll samt återredovisning till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, kontroll och redovisning och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, landstingets revisionsreglemente och god revisionsd i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Våra skrivelser och de sakkunnigas rapporter som avlämnats under året framgår av bifogade förteckning.

Till vår berättelse bifogas också de granskningsrapporter som lekmanarevisorerna enligt 10 kap. 5 § har lämnat för de ovan nämnda aktiebolagen samt revisionsberättelser för dessa bolag, Stiftelsen Jämtlands läns Museum och kommunalförbundet Norrlands Musik och Dansteater.

Vi överlämnar också en mera detaljerad skrivelse till landstingsstyrelsen över iakttagelser, synpunkter och förslag på åtgärder med anledning av granskningen av årsredovisningen för år 2007.

Patientnämnden

Revisionens inriktning och resultat

Vi har tagit del av nämndens redovisning av sin verksamhet för det gångna året. Granskningen ger inte anledning till anmärkning mot nämnden.

Ansvarsprövning

Vi tillstyrker att ledamöterna i Patientnämnden beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2007.

Gemensamma nämnden avseende upphandling, lagerhållning och distribution av sjukvårdsprodukter.

Revisionens inriktning och resultat

Vi har genom att ta del av protokoll, verksamhetsberättelse och andra handlingar granskat verksamheten inom nämnden. Granskningen ger inte anledning till anmärkning mot nämnden.

Ansvarsprövning

Vi tillstyrker att ledamöterna i Gemensamma nämnden avseende upphandling, lagerhållning och distribution av sjukvårdsprodukter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2007.

Gemensamma nämnden avseende Närvård Frostviken.

Revisionens inriktning och resultat

Vi har genom att ta del av protokoll, verksamhetsberättelse och andra handlingar granskat verksamheten inom nämnden. Nämnden prognostiserade i samband med delårsbokslutet per 2007-08-31 ett underskott för år 2007 på 1 mkr och det redovisade underskottet per 2007-12-31 är 1 266 tkr. Någon närmare analys över ekonomin lämnar nämnden inte i sin verksamhetsberättelse och inte heller redovisas om på vilket sätt den ekonomiska situationen har avhandlats med de båda huvudmännen för verksamheten.

Ansvarsprövning

Trots våra iakttagelser tillstyrker vi att ledamöterna i Gemensamma nämnden avseende Närvård Frostviken beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2007.

Beredningen för Folkhälsa, livsmiljö och kultur

Revisionens inriktning och resultat

Vi har genom att ta del av beredningens protokoll, verksamhetsberättelse och andra handlingar granskat verksamheten inom beredningen. Noterbart är att beredningen i sin verksamhetsberättelse inte redovisar resultatet av samtliga de mål och aktiviteter som återfinns i beredningens verksamhetsplan för år 2007.

Ansvarsprövning

Oaktat vår notering tillstyrker vi att ledamöterna i beredningen för Folkhälsa, livsmiljö och kultur beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2007.

Beredningen för Vård och rehabilitering

Revisionens inriktning och resultat

Vi har genom att ta del av beredningens protokoll, verksamhetsberättelse och andra handlingar granskat verksamheten inom beredningen. Noterbart är att beredningen i sin verksamhetsberättelse inte redovisar resultatet på ett fullt jämförbart sätt med de mål och aktiviteter som återfinns i beredningens verksamhetsplan för år 2007.

Ansvarsprövning

Oaktat vår notering tillstyrker vi att ledamöterna i beredningen för Vård och rehabilitering beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2007.

Beredningen för Demokrati och länsutveckling

Revisionens inriktning och resultat

Vi har genom att ta del av beredningens protokoll, verksamhetsberättelse och andra handlingar granskat verksamheten inom beredningen. Granskningen ger inte anledning till anmärkning mot beredningen.

Ansvarsprövning

Vi tillstyrker att ledamöterna i beredningen för Demokrati och länsutveckling beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2007.

Landstingsstyrelsen

Revisionens inriktning och resultat

I vår granskning av ändamålsenligheten och effektiviteten i landstingets verksamhet år 2007 har vi i första hand fokuserat på dels verksamheten ur ett medborgar- och patientperspektiv och dels på hur verksamheten styrs och följs upp.

Patient- och medborgarperspektivet har i första hand varit utgångspunkt för granskningarna av hur vårdgarantin tillämpas inom primärvården, om tillgången på vårdplatser inom specialistvården är ändamålsenlig för att kunna bedriva en god och effektiv vård samt om läkemedelsanvändningen i äldrevården är säker och följs upp i tillräcklig omfattning.

Räkenskapsrevisionen har, utöver bokslutsgranskning, omfattat en granskning av om reglerna för hanteringen av mervärdesskatt och företagskort följs samt om den interna kontrollen är tillfredsställande i löne-, förråds- och tandvårdssystemen.

Resultatet av våra granskningar finns att ta del av i de rapporter som vi löpande har lämnat och som finns förtecknade i bilaga.

Granskningen av om landstingsstyrelsen har tillräcklig kontroll över landstingets verksamhet utgör en betydande del av den årliga granskningen. I vår granskning av styrelsens ledning och uppföljning av verksamheten under år 2007 gör vi följande iakttagelser och bedömningar.

Styrning och uppföljning av landstingets verksamhet och ekonomi

I samband med landstingsfullmäktiges beslut om landstingsplan för 2007-2009 gavs uppdrag till landstingsstyrelsen att fastställa uppdrag och verksamhetsområdesplaner för år 2007 med redovisning till fullmäktige i november 2006.

Efter tidigare ålägganden till förvaltningen om att redovisa seriösa och genomförbara handlingsplaner fastställde landstingsstyrelsen i februari 2007 verksamhetsområdenas verksamhetsplaner för år 2007. Styrelsen avvisade samtidigt flera förslag från i första hand områden inom specialistvården som syftade till att åstadkomma balans mellan uppdrag och resurser. För de verksamhetsområden som därmed inte hade verksamhet och ekonomi i balans, uppdrog styrelsen till landstingsdirektören att ”i samband med snabbprognos för mars månad till styrelsen inkomma med förslag till handlingsplaner för att uppnå en ekonomi i balans”.

Den handlingsplan som landstingsdirektören lämnade till landstingsstyrelsens sammanträde i april innehöll inte några områdesspecifika handlingsplaner. I stället lämnades en plan på generella besparingar på sammanlagt ca 40 mkr som då motsvarade det prognostiserade underskottet för år 2007. Underskottet för hela år 2007 hade beräknats redan i februari till ca 10 mkr och i mars till drygt 18 mkr. Besparingarna omfattade ett antal olika kostnadslag varav ungefär halva beloppet utgjordes av en minskning av arbetad tid.

I delårsbokslutet som behandlades av landstingsstyrelsen i juni 2007 uppges 11 av 18 verksamhetsområden prognostisera underskott. Specialistvårdens underskott beräknades till över 53 mkr. Styrelsen fastslår att samtliga verksamhetsområden skall fortsätta att anpassa verksamheten till redan fattade beslut i april och februari. Några ytterligare åtgärder beslutar inte styrelsen utan anger att ”Utöver delårs- och årsbokslut följs verksamhetsområdenas resultat upp månadsvis med avseende på ekonomiskt utfall, arbetad tid och vårdgarantiåtaganden. Resultatet rapporteras vid styrelsemötena och styrelsen har därigenom löpande möjlighet att följa resultatet och vidta erforderliga åtgärder.”

Landstingsstyrelsen har vid de månadsvisa uppföljningarna inte vidtagit tillräckliga åtgärder trots att prognoserna från flera av specialistvårdens områden fortsatt visat på stora underskott.

Vid delårsbokslutet per augusti, som landstingsstyrelsen behandlar i slutet av september, redovisar 10 av 16 verksamhetsområden ett ekonomiskt utfall som är sämre än budget och specialistvården prognostiserar ett sammanlagt underskott för år 2007 på 59,8 mkr. De besparingsåtgärder som beslutades i april visar sig samtidigt endast ha resulterat i drygt 8 mkr inklusive att den arbetade tiden hade ökat i stället för att minska.

Delårsbokslutet resulterar inte heller i beslut om några ytterligare åtgärder. Styrelsen fastslår på nytt att verksamhetsområdena skall fortsatt anpassa verksamheten till tidigare fattade beslut samt att styrelsen inför år 2008 kommer att föreslå omdisponeringar mellan verksamhetsområdena så att uppdrag och ekonomi bättre balanseras. Vi kan sedermera notera att resultatet av dessa omdisponeringar medför ett sammanlagt resurstillskott till specialistvården på netto ca 7 mkr, medräknat allmänna ramjusteringar, rationaliseringskrav och prisjusteringar av tjänsterna från landstingsservice, således cirka en tiondel av det underskott som var utfallet mot budget för år 2007.

Av årsredovisningen för år 2007 framgår att specialistvården har ett sammanlagt underskott mot budget på 68,0 mkr. Landstingets verksamhetsområden redovisar tillsammans ett underskott på mer än 23 mkr (exklusive centrala anslag för ”finansiering”). Till följd av större skatteintäkter än beräknat och andra oförutsedda intäkter på 41,6 mkr kan landstinget för år 2007 ändå uppvisa en positiv förändring av det egna kapitalet på 42,5 mkr.

Som framgår ovan anser vi att det ekonomiska utfallet inte främst är en följd av landstingsstyrelsens styrning och uppföljning av verksamheten. Av styrelsens årsredovisning kan vidare utläsas att de av fullmäktige fastställda verksamhetsmålen-i viktiga avseenden inte är uppfyllda. Det gäller

framförallt i betydande del vårdgarantin inom såväl primärvården som specialistvården men även andra viktiga mål i medborgarperspektivet såsom exempelvis förebyggande insatser och rehabiliteringen av strokepatienter.

Uppdrag och resurser inom i först hand specialistvården förefaller inte heller vara i balans inför år 2008 trots de omdisponeringar av medel som har vidtagits. Obalansen kan troligtvis inte i längden kompenseras av oförutsedda intäkter.

Vår slutsats är att landstingsstyrelsen inte har haft en tillfredsställande kontroll över verksamheten. Vi bedömer att det från styrelsens sida framdeles erfordras en mer aktiv ledning och uppföljning och att styrelsen ställer större krav på kvalitén på beslutsunderlag och återredovisningar från förvaltningen.

Resultatbedömning

Vi skall enligt kommunallagen, 9 kap 9a §, bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat.

Av vår beskrivning ovan och av landstingsstyrelsens årsredovisning framgår att verksamhetsmålen för år 2007 i flera fall endast delvis uppnåtts. De ekonomiska målen har dock för landstinget totalt i stort uppnåtts.

Det långsiktiga ekonomiska målet att verksamheten inte skall kosta mer än 98 procent av landstingets skatteintäkter och statsbidrag tycks dock inte under överskådlig tid komma att uppnås. Målet, som också kan uttryckas som att den årliga ökningen av det egna kapitalet skall vara en viss procent av nettokostnaderna, är enligt vår mening det viktigaste ekonomiska målet för en god ekonomiska hushållning och nödvändigt för att klara en egen finansiering av investeringar och en ökning av pensionsförpliktelserna. Landstingsplanens kortsiktiga mål för år 2007 om att kostnaderna får vara 100 procent av skatteintäkter och statsbidrag strider mot kommunallagen som föreskriver att budgeten skall upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna.

Vår samlade bedömning är sålunda att det resultat som redovisas i årsredovisningen inte i alla delar är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat.

Ansvarsprövning

Mot bakgrund av våra ovan redovisade iakttagelser riktar vi, jämlikt kommunallagen 9 kap. 17 §, anmärkning mot landstingsstyrelsen med anledning av de beskrivna bristerna i styrelsens styrning och uppföljning av landstingets verksamhet.

Trots anmärkningen tillstyrker vi att ledamöterna i landstingsstyrelsen beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2007.

Godkännande av årsredovisningen

Den av landstingsstyrelsen överlämnade årsredovisningen är i allt väsentligt upprättad enligt den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

I årsredovisningens redogörelse över landstingets ekonomiska ställning och resultat saknas liksom tidigare not eller upplysning också om följande förhållanden:

- Under kortfristiga skulder redovisas 14,7 mkr i projektmedel samt reserverade anslagsmedel som utgör egna medel och således borde ingå i eget kapital.

Årsredovisningen ger trots det ovan påpekade en i stort rättvisande bild av utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och landstingets ekonomiska ställning.

Med den av oss här lämnade upplysningen tillstyrker vi att årsredovisningen för år 2007 godkänns.

Jämtlands läns landstings revisorer

Mona Nyberg

Jöns Broström

Inga-Lis Bromée Sjöberg

Gusten Rolandsson

Mats El Kott

Gustaf Onilsgård

Eva Simonsson

Till revisionsberättelsen bifogas:

1. Förteckning över våra och de sakkunnigas rapporter, skrivelser etc. under år 2007
2. Lekmannarevisorns granskningsrapport för år 2007 för Landstingsbostäder i Jämtland AB
3. Revisionsberättelse för år 2007 för Landstingsbostäder i Jämtland AB
4. Lekmannarevisorernas granskningsrapport för år 2007 för Länstrafiken i Jämtlands län AB
5. Revisionsberättelse för år 2007 för Länstrafiken i Jämtlands län AB
6. Lekmannarevisorens granskningsrapport för år 2007 för ALMI Företagspartner i Jämtland AB
7. Revisionsberättelse för år 2007 för ALMI Företagspartner i Jämtland AB
8. Revisionsberättelse för år 2007 för Stiftelsen Jämtlands läns Museum
9. Revisionsberättelse för år 2007 för kommunalförbundet Norrlands Nätverk för Musikteater & Dans, NMD